

2016. - № 3 (55). – С. 76-78.

3. Формирование корпоративного имиджа предприятия [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://e-koncept.ru/2017/170004.htm>. - Название с экрана.

ПРОБЛЕМА ПОДВІЙНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Гльченко Діана Анатоліївна

Кандидат економічних наук

Викладач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(Одеса, Україна)

Паршина Юлія Олександрівна

Студентка спеціальності «Облік і оподаткування»

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(Одеса, Україна)

Подвійне оподаткування – економічне явище, коли конкретний суб'єкт оподатковується більше разів однорідним податком [3; с. 223]. Подвійне оподаткування може виникати коли оподатковуються прибутки, які резиденти отримали за кордоном; при змішаному порядку сплати податку; коли оподатковується частина прибутків підприємства, які підлягають розподіленню. У випадку внутрішнього подвійного оподаткування суб'єкт багаторазово сплачує один і той самий, або аналогічний податок чи збір. Зовнішнє подвійне оподаткування виникає, коли податкова юрисдикція країн зобов'язує сплатити податки в кожній окремій державі. Нерезидент сплачує податки та збори за господарську діяльність в одній державі, та відповідно повинен сплатити податки та збори у державі, де такий платник є резидентом через різницю в законодавчому регулюванні платника й джерела доходу різних держав. Проблематика подвійного оподаткування починається «на стику» категорій об'єкта оподаткування і платника. Це призводить до того, що ускладнюється визначення бази оподаткування, що проявляється у проблематичному виділенні частки доходу, яка буде оподатковуватись, адже види доходів, отриманих за кордоном, різноманітні. З іншого боку, поділ платників на резидентів та нерезидентів потребує певної системи обліку доходів і налагодження системи справляння податків. Причина такого явища неоднозначне тлумачення податкових норм й елементів податкового процесу.

Способи усунення подвійного оподаткування:

- односторонньо – реформуванням національного податкового законодавства. Наприклад, щодо резидентів України положення про уникнення подвійного оподаткування закріплені в ст. 13 ПКУ [1]. Відповідно до цієї статті дохід, отриманий резидентом в іноземній державі враховується при визначенні бази оподаткування стосовно даного суб'єкта у повному обсязі, якщо на дохід був сплачений податок поза межами України суб'єкт має право на зарахування його в нашій країні, якщо надана довідка про базу оподаткування та сплату такого податку і вона легалізована органом де дохід був отриманий, якщо інше не передбачено чинним міжнародним договором України;
- двосторонньо (багатосторонньо). Для усунення проблеми міжнародного подвійного оподаткування необхідно обрати спосіб: перший спосіб полягає у тому, що країни приймають один із принципів оподаткування – резидентства або територіальності. На практиці цього досягти важко, адже всі країни, користуючись своїм податковим суверенітетом, намагаються досягти отримання додаткових податкових надходжень до свого бюджету за рахунок усіх можливих джерел доходів, тому принципи резидентства та територіальності необхідно застосовувати в комбінації.

Другий спосіб – на основі міжнародних угод, шляхом приведення в певну відповідність національних податкових законодавств.

Резидент, який здійснює на користь нерезидента виплату з доходу з джерелом походження з України, отриманого таким нерезидентом від провадження господарської діяльності, зобов'язаний утримати податок з доходів за ставкою в 15 відсотків їх суми та за їх рахунок, якщо інше не передбачено положеннями міжнародних договорів України з країнами резиденції [5]. Наразі Україна має мережу понад 60 договорів про уникнення подвійного оподаткування майже з усіма державами-членами ЄС, з США, Канадою та іншими [2].

При багатосторонньому методі щоб запобігти подвійному оподаткуванню необхідно застосувати або вирівнювання до рівня податку в країні з меншим його розміром, або надавати податковий кредит – зарахувати сплачені за кордоном податки у вигляді зменшення зобов'язань країні, де суб'єкт резидент, іноді відстрочують оподаткування іноземних доходів до моменту ввезення в країну постійного місцезнаходження платника податків та існує варіант, коли сплачений за кордоном податок розглядають як витрати суб'єкта та зменшують на її суму оподаткування доходів.

Принцип, за допомогою якого Україна усуває подвійне оподаткування вищевказаних та інших доходів фізичних осіб, - це принцип кредиту: платник податку може зменшити суму річного податкового зобов'язання на суму податків, сплачених за кордоном, такий платник податку визначає суму такого зменшення за визначеними підставами у річній податковій декларації.

Підписання міжнародної угоди є важливим кроком та в нашій державі слід ретельніше ставитися до цього, адже через мету уникнути подвійне оподаткування податковими кредитами насправді виникає ситуація, коли сума податків не стягнена внаслідок угоди як з українців поза межею держави, так і з іноземців в нашій державі.

Отже, проблема уникнення подвійного оподаткування в Україні актуальна і потребує подальшої розробки для того, щоб збільшити зовнішній і внутрішній товарообіг та для того, щоб зростала частка іноземних інвестицій у нашу державу, адже на теперішній час добробут країн незалежно від рівня економічного розвитку є напряму залежним від кількості інвестицій, здійснених в її економіку, щоб підвищилась конкурентоспроможність національних підприємств та загалом наша економіка, тобто це не лише проблема підвищення податкового навантаження для суб'єктів оподаткування. З однієї сторони завдяки прийняттю Податкового кодексу України створені умови для резидентів країни, яким за наявності легалізованої довідки не доводиться сплачувати багаторазово податок, у випадку виникнення питань суб'єкту надаються роз'яснення ДФС по питанню подвійного оподаткування та можна ознайомитися з трактуванням судами норми такого права, підтвердженого судовою практикою, проте щодо співпраці з іноземними державами існує ряд питань які вимагають удосконалення. По-перше, договори про уникнення подвійного оподаткування не включають такі положення як, наприклад, положення про обов'язкове оподаткування в державі резидентства отримувача доходу. Таким чином може виникнути ситуація, коли договір не оправдовується ні в державі джерела доходу, ні в державі резидентства отримувача. Наразі зроблені перші кроки в боротьбі з цією проблемою, адже після близько 4 років перемовин Україна і США була підписана міжурядова угода про застосування в Україні положень закону США FATCA «Про податкові вимоги до іноземних рахунків», угода є багатосторонньою, і 60 держав, включаючи країни – члени ЄС, вже приєдналися до неї [4]. Угода дає змогу зменшити можливості фінансових махінацій, поліпшити обмін інформацією й посилити партнерство. По-друге, слід обрати інший метод усунення подвійного оподаткування, який був би

раціональним як для нашої держави, так і для держав з якими ми співпрацюємо, адже принцип надання іноземним державам податкового кредиту гальмує розвиток економіки через відсутність своєчасної сплати в бюджет.

Література:

1. Податковий кодекс України: Закон, Кодекс, Верховна Рада України від 02.12.2010 р. № 2755 - V [Електронний ресурс]; за станом на 27.02.2018 р. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. - Назва з екрана.
2. Щодо міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування: Лист, Державна Фіскальна Служба України від 02.01.2018 р. № 78/7/99-99-01-02-02-17 [Електронний ресурс]; за станом на 23.02.2018 р. - Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/mijnrodne-/chinni-dvostoronni-mijjuryado/328349>. - Назва з екрана.
3. Литвиненко Я.В. Податкова політика: навч. посіб / Я.В. Литвиненко. – К: МАУП, 2003. - 224 с.
4. Ухилятися від сплати податків стане складніше [Електронний ресурс]; Офіційне видання Державної Фіскальної Служби України – 2017. - Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100004045-ukhilyatisya-vid-splati-podatkiv-stane-skladnishe>. - Назва з екрана.
5. Особливості оподаткування доходів нерезидентів: Лист, Державна Фіскальна Служба України від 06.10.2017 р. № 2164-6-99-99-15-02-02-15/ПК [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovi-konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/print-72540.html>. - Назва з екрана.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРАЛЬНОГО ЛІДЕРСТВА

Кузнєцов Едуард Анатолійович

Доктор економічних наук, професор

Завідувач кафедри економіки та управління

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(Одеса, Україна)

Стан і розвиток лідерства є основним інноваційним чинником для досягнення соціально-економічної ефективності професійної системи менеджменту. Саме лідерство визначає можливості